

CIÈNCIA

Preservar la fertilitat abans de tractar un càncer

Neix el primer nadó de la sanitat pública catalana gràcies a la vitrificació d'òvuls

DAVID BIGORRA
 BARCELONA

“Em vaig enfonsar més quan em van dir que el tractament per al càncer de mama podia afectar la meua fertilitat que no pas quan em van dir el diagnòstic”, recorda Clara Valera. En aquell moment, el 2010, tenia només 26 anys i amb la seva parella planejaven tenir fills aviat. Encara en estat de xoc, i quan tan sols feia dues hores que havia encaixat el cop, va ser informada de la possibilitat de fer una vitrificació d'ovòcits abans d'iniciar el tractament oncològic, una teràpia en aquells moments gairebé experimental realitzada per l'equip del programa de reproducció assistida (PRA) de la Fundació Puigvert i l'Hospital de Sant Pau.

Més de cinc anys després, un cop rebuda l'alta i superada la malaltia, el passat 3 d'abril va néixer el fill de la Clara, el primer nadó de la sanitat pública catalana gràcies a la vitrificació d'ovòcits abans d'un tractament de càncer.

“La preservació de la fertilitat és possible amb les dones que són diagnosticades de càncer”, comenta Susana Peón, metge adjunta del PRA especialista en ginecologia i obstetrícia. “Vam començar el programa el 2009 i quan feia poc temps que estava en marxa vaig conèixer la Clara, hores després que li diagnosticassin el càncer. Vam decidir començar el procés de congelació dels ovòcits aquell mateix dia”, afegeix. La vitrificació d'òvuls és un procés que consisteix a administrar un tractament hormonal diari que dura entre 10 i 15 dies, i quan l'ovari ja està preparat s'extreuen els ovòcits.

Juliol 2015: descongelació

Un cop extrets els ovòcits, s'inicia el tractament oncològic. En el cas de la Clara, i després de l'extirpació del tumor i de rebre quimioteràpia, radioteràpia i hormonoteràpia durant més de quatre anys de lluita, finalment el juliol del 2015 va poder dur a terme la descongelació dels ovòcits vitrificats, dels quals es van obtenir tres embrions. Dos van ser

Clara Valera envoltada de les metges que l'han ajudat a ser mare.

FRANCESC MELCÓN

transferits a la mare, i un va evolucionar en una gestació que s'ha desenvolupat dins de la normalitat.

La història de la Clara és la d'una persona que ha sigut referent per a moltes altres dones que han patit la seva situació. Va ser una de les protagonistes de *La Marató de TV3* del 2012 dedicada al càncer i és l'autora d'un blog anomenat *Rompiendo estadísticas* - “Perquè jo era el cas que no toca: no em tocava per edat, no tenia antecedents...”, en el qual narra les seves experiències amb la malaltia (Rompiendoestadisticas.blogspot.com.es).

“Vaig decidir explicar la meua història sobretot pel cas d'una noia que em va enviar un correu dient: «Acabo de fer la meua primera quimio, jo no sabia que afectava la fertilitat i ho acabo de saber. Ningú m'ha ofert tenir cap possibilitat...»”, rememora. “En aquell moment, el 2011, hi havia poca informació. Aleshores el càncer de pit estava associat a dones més grans, les dones joves ens sentíem com un bitxo raro”, assenjala.

Congelació ultraràpida

La vitrificació és un tipus de criopreservació que consisteix en una congelació ultra ràpida dels ovòcits “per evitar l'aparició de gel durant el procés”, segons explica Aurora García, metge adjunta del PRA. “Això fa que la taxa de supervivència dels ovòcits amb aquest procés sigui del 90% i que suposi unes taxes de gestació del 40-45% per cada procediment que s'inicia. Les altres tècniques de congelació que s'ofereixen actualment ofereixen una taxa de supervivència dels ovòcits d'entre el 60% i el 70%”, afegeix García.

Amb 32 anys, la Clara inicia una nova vida. “Entenc que hi ha determinades estadístiques de recurrència, però no pots viure pensant en això cada dia perquè si no, no ens aixecariem al matí...”, diu. I conclou: “A partir d'ara el meu fill és un nen normal que ha nascut d'una manera una mica especial”. ■